

BOSNA I HERCEGOVINA
REPUBLIKA SRPSKA
OKRUŽNI PRIVREDNI SUD U BANJALUCI
Broj: 57 0 Ps 132829 22 Ps 2
Dana, 31.03.2023. godine

Okružni privredni sud u Banjaluci, sudija Danijela Šarčević, u pravnoj stvari tužioca „Support marketing centar” d.o.o. Banjaluka, ulica Dragiše Vasića broj 16, zastupanog po advokatskoj firmi „Sajić“ o.d. Banjaluka, ulica Bulevar Vojvode Živojina Mišića broj 49b, protiv tuženog “Banjalučki maraton” d.o.o. Banjaluka, ulica Jevrejska broj 85, zastupanog po punomoćniku Nebojši Milanoviću, advokatu iz Banjaluke, ulica Dositeja Obradovića broj 1, radi zaštite autorskih prava, vrijednost spora 5.100,00 KM, nakon održane i zaključene glavne rasprave dana 01.03.2023. godine u prisustvu punomoćnika stranaka, donio je dana 31.03.2023. godine

PRESUDU

Tužba tužioca „Support marketing centar” d.o.o. Banjaluka u dijelu, kojim je tražio da se utvrdi da je nosilac autorskih imovinskih prava i ovlaštenja na grafičko-figurativnom znaku stilizovan natpis „BL ½ MARATON“ na način da natpis formira oblik stopala, a koje autorsko djelo je stvorio zaposlenik tužioca u izvršavanju svojih radnih obaveza se odbacuje.

Utvrđuje se da je prijava žiga „BL ½ MARATON“ broj: BAZ1820742A tuženog “Banjalučki maraton” d.o.o. Banjaluka povređuje starija autorska prava tužioca.

Obavezuje se tuženi da tužiocu naknadi troškove parničnog postupka u iznosu od 2.282,60 KM, sa zakonskom zateznom kamatom od dana donošenja presude, pa do konačne isplate, a sve u roku od 30 dana od dana prijema presude, pod prijetnjom prinudnog izvršenja.

Obrazloženje

Tužilac je dana 26.06.2020. godine podnio tužbu, protiv tuženog, radi zaštite autorskih prava. U istoj navodi da je tužilac marketinška agencija, čija je osnovna djelatnost kreiranje novih trendova i uticaj na kretanje i razvoj modernog marketinga; da je zaposlenik tužioca U.R. tokom 2015. godine načinio autorsko djelo, tj. znak BL ½ MARATON, kojim je tužilac reklamirao i organizovao trku („Run and more weekend“ i RMC Banjaluka polumaraton) kroz Banjaluku; da je tuženi dana 08.02.2018. godine Institutu za intelektualnu svojinu BiH podnio prijavu broj: BAZ1820742A za priznanje figurativnog žiga-stilizovanog natpisa „BL ½ Maraton“ na način da formira oblik otiska stopala; da je tužilac nakon objave prijave žiga u „Službenom glasniku Instituta za intelektualnu svojinu BiH“ broj: 3/2019 od 30.09.2019. godine u zakonskom roku podnio prigovor, jer se postupanjem tuženog vrijeđalo starije autorsko pravo tužioca; da je Institut za intelektualnu svojinu BiH donio zaključak o prekidu postupka po prigovoru na prijavu žiga i naložio tužiocu pokretanje parničnog postupka za utvrđenje da li prijava žiga povređuje starije autorsko pravo; da predmetni znak predstavlja već stvoreno autorsko djelo od strane U.R, zaposlenika tužioca, tri godine prije nego što je tuženi podnio spornu prijavu; da autorsko pravo pripada tužiocu i da je U.R. dana 02.12.2019. godine svoja imovinsko-pravna ovlaštenja u vezi sa tim znakom prenio na tužioca.

U odgovoru na tužbu i tokom postupka tuženi je osporavao osnov tužbenog zahtjeva, navodeći da nema dokaza na okolnosti da je radnik tužioca U.R. autor spornog žiga i da ukoliko je zaposlenik prenio prava na tužioca ista mogu trajati pet godina.

U dokaznom postupku od strane tužioca provedeni su sljedeći dokazi: primjerak CD-a, sa prikazanim autorskim djelom i elektronskim dokumentima koji potvrđuju rad i izradu žiga, zahtjev za priznanje žiga broj: BAZ1820742A od 08.02.2018. godine, primjerak predmetnog znaka u crno bijeloj boji, izvod iz „Službenog glasnika“ broj: 3/2019 od 30.09.2019. godine, zaključak o prekidu postupka broj: IP-03-47-2-03986/20 od 26.05.2020. godine, izjava U.R. od 02.12.2019. godine i izjava i ugovor o ustupanju i isključivom prenosu autorskih imovinsko-pravnih ovlaštenja od 02.12.2019. godine, te je u svojstvu parnične stranke saslušan G.Ć, a u svojstvu svjedoka U.R..

Tužena strana nije izvodila dokaze.

Na ročištu za glavnu raspravu održanom dana 24.01.2023. godine, prilikom saslušavanja svjedoka U.R, odbijen je prigovor tužioca i dozvoljeno tuženom da postavi pitanje „kakva je veza između tužioca i tuženog u smislu organizacije inventa banjalučkog maratona“, jer je navedeno pitanje predstavljalo uvod u ispitivanje svjedoka na predložene okolnosti i dodatno je rasvjetljavalo odnos stranaka u vezi sa organizovanjem maratona. U nastavku glavne rasprave od 01.03.2023. godine, a prilikom saslušavanja osnivača tužioca G.Ć. u svojstvu parnične stranke, tuženom je dozvoljeno da postavi pitanje opisano na strani 3 zapisnika samo u dijelu, koji se odnosi na sadržaj ugovora zaključenog između U.R. i tužioca, dok je u preostalom dijelu odbijeno, jer je isto imalo karakter pravnog pitanja. Iz istog razloga, tuženom je uskraćena mogućnost postavljanja pitanja koji se tiče odnosa između datuma podnošenja prijave Institutu i prenosa žiga na tužioca.

Cijeneći navode stranaka, te izvedene dokaze pojedinačno i sve zajedno, u smislu odredbe člana 8 Zakona o parničnom postupku („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj: 58/03, 85/03, 74/05, 63/07, 49/09 i 61/13-u daljem tekstu: ZPP), ovaj sud je odlučio kao u izreci presude, iz sljedećih razloga:

Predmet spora u ovom postupku je tužbeni zahtjev tužioca, kojim je tražio da se utvrdi da je tužilac nosilac autorskih prava o ovlaštenja na znaku „BL ½ maraton“ i da je tuženi prijavom tog žiga izvršio povredu autorskih prava tužioca, uz obavezu naknade troškova parničnog postupka.

Među strankama je nesporno da:

-da je tuženi dana 08.02.2018. godine Institutu za intelektualno vlasništvo BiH podnio zahtjev za priznanje žiga „BL ½ MARATON“, koji je objavljen u službenom glasilu (zahtjev za priznanje žiga broj: BAZ1820742A od 08.02.2018. godine i izvod iz „Službenog glasnika“ broj: 3/2019 od 30.09.2019. godine)

-da je Institut za intelektualno vlasništvo BiH dana 26.05.2020. godine donio odluku o prekidu postupka po prigovoru na prijavu žiga „BL ½ maraton“ BAZ1820742A do rješavanja prethodnog pitanja i naložio podnosiocu prigovora da pred nadležnim sudom pokrene postupak za utvrđivanje da li prijava žiga povređuje starije autorsko pravo (zaključak o prekidu postupka broj: IP-03-47-2-03986/20 od 26.05.2020. godine).

Ocijenom naprijed izvedenih dokaza, kako zasebno, tako i svih dokaza zajedno, sud je utvrdio:

-da je U.R. dana 02.12.2019. godine sačinio i potpisao izjavu, kojom potvrđuje da je kao autor, a u svojstvu zaposlenog, na tužioca prenio autorska imovinskopravna ovlaštenja na

grafičko-figurativnom znaku, koji je kreirao tokom 2015. i 2016. godine (izjava U.R. od 02.12.2019. godine)

-da su tužilac i U.R. istog dana zaključili ugovor, kojim su konstatovali da je U.R. u toku 2015. i 2016. godine kreirao autorsko djelo i to stilizovan natpis „BL ½ MARATON“, na način da taj natpis formira oblik stopala i regulisali da autor na tužioca prenosi imovinskoppravna ovlaštenja iz odredbe člana 20 Zakona o autorskom i srodnim pravima BiH, odnosno da može tražiti zabranu iskorištavanja ovog djela, sve druge radnje usmjerene na prevenciju od neovlaštenog korištenja, te da može djelo koristiti i bez ograničenja stavljati u promet (izjava i ugovor o ustupanju i isključivom prenosu autorskih imovinsko-pravnih ovlaštenja od 02.12.2019. godine).

Tužilac je u tužbi postavio zahtjev za utvrđenje da je nosilac autorskih imovinskih prava i ovlaštenja na grafičko-figurativnom znaku stilizovan natpis „BL ½ MARATON“ na način da natpis formira oblik stopala, a koje autorsko djelo je stvorio zaposlenik tužioca u izvršavanju svojih radnih obaveza.

Odredbom člana 54 ZPP je propisana mogućnost podnošenja tužbe za utvrđenje postojanja/nepostojanja određenog prava ili pravnog odnosa, povrede prava ličnosti, odnosno istinitost/neistinitost neke isprave, uz dalje određenje da se ista može podnijeti kada je to posebnim propisima predviđeno ili kada tužilac ima pravni interes da se utvrdi navedeno, a prije dospelosti zahtjeva za činidbu iz istog odnosa. Smisao tužbe za utvrđenje je da spriječi povredu subjektivnog prava i učini kraj jednoj neizvjesnoj situaciji, odnosno da stvori pravnu sigurnost kako bi tužilac mogao da odredi svoje buduće pravne postupke. Dopustivost ove vrste tužbe uslovljena je izričitim zakonskim ovlaštenjem za njeno podnošenje ili postojanjem pravnog interesa.

Odredbom člana 2 stav 1 Zakona o žigu („Službeni glasnik BiH“ broj: 53/10) data je definicija individualnog žiga, koji podrazumijeva žig fizičkog ili pravnog lica, koji služi za razlikovanje jedne ili više vrsta robe ili usluga tog lica od istih ili sličnih roba ili usluga drugih učesnika u privrednom prometu. Na osnovu podnesenog prigovora žigom se neće zaštititi znak, koji svojim izgledom ili sadržajem vrijeđa starije autorsko pravo, kako to predviđa odredba člana 7 stav 1 tačka d) pomenutog Zakona. Takva situacija se zatiče i u predmetnom spisu, budući da je tuženi 2018. godine podnio zahtjev za priznanje žiga „BL ½ MARATON“, protiv koje prijave je tužilac izjavio prigovor i što je za posljedicu imalo donošenje rješenja Instituta za intelektualno vlasništvo BiH od 26.05.2020. godine. Kako predmetni žig nije registrovan, to se na konkretan slučaj trebaju primijeniti odredbe Zakona o autorskom i srodnim pravima („Službeni glasnik BiH“ broj: 63/10-u daljem tekstu: ZASP).

Odredom člana 156 ZASP je regulisano pravo na ostvarivanje sudske zaštite i određen obim iste, na način da tužilac može zahtijevati utvrđenje učinjene povrede, zabranu daljeg vršenja učinjene povrede, uklanjanje stanja nastalog povredom i tako dalje. Po ocjeni ovog suda, tužilac nema zakonskog uporišta za isticanje predmetnog deklaratornog zahtjeva (stav 1 petita), kada se ima u vidu da utvrđivanje ko je nosilac autorskih imovinskih prava i ovlaštenja na predmetnom znaku, a u vezi sa činjenicom ko ga je izvorno kreirao, treba i mora biti raspravljeno kao svojevrsno prethodno pitanje prilikom raspravljanja o zahtjevu za utvrđenje da je prijavom žiga od strane tuženog povrijeđeno starije autorsko pravo. Naime, imajući u vidu izneseno činjenično stanje u ovom predmetu, sud mora prethodno raspraviti pitanje ko je i kada kreirao navedeni znak, a zatim i ko je i po kom osnovu postao nosilac imovinskih prava na istom, što podrazumijeva i utvrđivanje činjenica, koje su sadržane u ovom dijelu zahtjeva. Budući da će se o tim činjenicama raspravljati unutar drugog dijela tužbenog zahtjeva (zahtjeva

za utvrđenje da je postupanjem tuženog načinjena povreda starijeg prava), jer isti direktno i zavisi od njih, onda se može zaključiti da na strani tužioca ne postoji mogućnost da se takvo postupanje suda formuliše i raspravlja u formi posebnog dijela tužbenog zahtjeva, zbog čega je tužbu tužioca u ovom dijelu valjalo odbaciti.

Tuženi je osporavao tužbeni zahtjev navodeći da nema dokaza na okolnosti da je radnik tužioca U.R. autor spornog žiga i da ukoliko je zaposlenik prenio prava na tužioca ista mogu trajati pet godina.

Članom 4, a u vezi sa članom 183 stav 1 ZASP određena je definicija autorskog djela, kao individualne duhovne tvorevine iz oblasti književnosti, nauke i umjetnosti, bez obzira na vrstu, način i oblik izražavanja. Nadalje, članom 9 istog Zakona regulisano je da je autor djela fizičko lice, koje ga je stvorilo. U konkretnom slučaju, iz izvedenih dokaza i to izjave U.R. od 02.12.2019. godine, čija je sadržina potvrđena i njegovim iskazom (strana 2, 3 i 4 zapisnika od 24.01.2023. godine), nesporno slijedi da je imenovani autor žiga „BL ½ MARATON“, napravljenog za potrebe održavanja trke u Banjaluci 2016. godine, zbog čega se ne mogu prihvatiti kao osnovani navodi tuženog da nema dokaza na te okolnosti.

Nadalje, članom 100 ZASP je regulisano da, ako je autorsko djelo stvorio zaposlenik u izvršavanju svojih radnih obaveza ili prema uputstvima poslodavca, se smatra da su sva autorska imovinska prava isključivo prenesena na poslodavca za period od pet godina od dana završetka takvog djela, ako ugovorom ili drugim aktom nije drugačije određeno, te da se nakon isteka tog roka prava vraćaju autoru, osim ako je poslodavac prije isteka tog roka zatražio njihov isključivi prenos bez ograničenja. U konkretnom slučaju, U.R. je kao zaposlenik tužioca (od maja 2015. do maja 2018. godine) radio na projektu pripreme sportskog događaja „Run&More Weekend“, tako što je sačinio većinu materijala (reklame, flajeri, markeri na stazi), među kojim je bio i predmetni logo (strana 2 zapisnika od 24.01.2023. godine), koji je prvi put upotrijebljen 2016. godine. Kao što je i sam naveo, za taj logo nije primio nikakvu posebnu naknadu, već je imao svoju platu, dakle, predmetni logo je stvoren u izvršavanju radnih obaveza U.R.. To dalje znači da je nakon sačinjavanja istog 2015/2016. godine na tužioca isključivo preneseno autorsko imovinsko pravo, u smislu odredbe člana 100, a u vezi sa članom 20 ZASP, koja prava je tužilac mogao ostvarivati do 2020/2021. godine. Nakon toga, prava su trebala, po zakonskim pravilima, biti vraćena autoru, međutim tužilac i U.R. su 02.12.2019. godine zaključili ugovor o ustupanju i isključivom prenosu autorskih imovinsko-pravnih ovlaštenja, kojim su regulisali da autor na tužioca prenosi imovinskopravna ovlaštenja bez ograničenja, čime je ispunjen uslov iz člana 100 stav 2 pomenutog Zakona i slijedom čega se tužilac ima smatrati isključivim nosiocem autorskih imovinskih prava na predmetnom logou, odnosno žigu i to od dana njegovog stvaranja, pa nadalje.

Kod takvog stanja stvari, a imajući u vidu činjenicu da tužilac od 2015. godine, pa sve do dana zaključenja glavne rasprave, ima isključivo autorsko imovinsko pravo na predmetnom žigu (stečeno stvaranjem od strane zaposlenika, a kasnije pravnim poslom), to se postupanje tuženog u smislu podnošenja zahtjeva za priznanje istog žiga 2018. godine, ukazuje neutemeljenim, budući da je takvim postupanjem povrijedio starije autorsko pravo tužioca, zbog čega je ovaj dio tužbenog zahtjeva tužioca, primjenom odredbe člana 156 stav 1 tačka a), a u vezi sa članom 100 ZASP, valjalo usvojiti u cjelosti.

Odlučujući o troškovima parničnog postupka, imajući u vidu vrijednost spora i opredijeljen zahtjev za naknadu istih, ovaj sud je, temeljem odredbe člana 2 tarifnog broja 2, 9 i 12 Tarife o nagradama i naknadi troškova za rad advokata („Službeni glasnik Republike

Srpske“ broj: 68/05-u daljem tekstu: AT), člana 6 stav 1 tačka a) i b) Zakona o sudskim taksama („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj: 73/08, 49/09, 67/13, 63/14, 66/18 i 67/20) i 396 stav 2 ZPP, utvrdio da tužilac ima pravo na naknadu sljedećih troškova: troškova sastava tužbe u iznosu od 320,00 KM (160 bodova x 2 KM) i zastupanja na tri održana ročišta u iznosu od 960,00 KM (160 bodova x 2 KM x 3 ročišta), što sa paušalom (320,00 KM), naknadom za odsustvo iz kancelarije u iznosu od 180,00 KM (30 bodova x 2 KM x 3h) i PDV (302,60 KM) iznosi ukupno 2.082,60 KM. Pored toga, ima pravo na taksu na tužbu u iznosu od 100,00 KM i taksu na presudu u iznosu od 100,00 KM, tako da troškovi postupka na strani tužioca ukupno iznose 2.282,60 KM. Slijedom navedenog, a primjenom odredbe člana 386 stav 1 ZPP, obavezan je tuženi da tužiocu naknadi utvrđene troškove parničnog postupka.

Pored isplate troškova postupka, tužilac ima pravo, u smislu odredbe člana 277 Zakona o obligacionim odnosima ("Službeni list SFRJ", broj: 29/78, 39/85, 45/89, 57/89 i "Službeni glasnik Republike Srpske" broj 17/93, 3/96, 39/03 i 74/04-u daljem tekstu: ZOO), a u vezi sa članom 2 stav 1 ZPP, na naplatu zakonske zatezne kamate na utvrđeni iznos troškova i to od presuđenja, tj. od 31.03.2023. godine, budući da je tada utvrđena njihova visina, odnosno tuženi je tada pao u docnju sa izvršenjem obaveze naknade istih, pa sve do konačne isplate.

Na osnovu člana 175 ZPP, ovaj sud je odlučio kao u izreci presude.

Sudija
Danijela Šarčević

POUKA O PRAVNOM LIJEKU:

Protiv ove presude dozvoljena je žalba Višem privrednom sudu u Banjaluci, u roku od 15 dana od dana prijema presude, putem ovog suda.